

Інновації у змісті і структурі підручника української літератури для 10 класу

В. М. Тименко

Вимога створення підручника української літератури, який відповідав би потребам сьогодення – нового за змістом, функціями, принципами подачі матеріалу – визначає інноваційні підходи (культурологічні, естетичні та дидактичні) до формування його змісту і структури.

Навчальну книжку, авторами якої є наукові співробітники сектору навчання української літератури, розроблено на основі принципів особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання.

У ній передбачено можливість особистісного цілевизначення учня, вибір ним індивідуальної освітньої траєкторії, метапредметна основа навчального процесу, продуктивність навчання (особистісне освітнє зростання), принцип первинності освітньої продукції учня (особистісний погляд на фундаментальні досягнення людства в мистецтві) та ситуативності навчання; принцип освітньої рефлексії.

Зміст і структура підручника зорієнтовані на досягнення стратегічної мети – формування компетентного учня-читача. Читацьку компетентність розглядаємо як особистісну якість, що проявляється у здатності та готовності сприймати, розуміти й інтерпретувати художній чи науково-публіцистичний текст із метою досягнення визначених цілей, удосконалення знань і вмінь, розкриття особистісного потенціалу. Вона найтісніше пов'язана з комунікативною, загальнокультурною, соціальною і загальнонавчальною, тому в її формуванні важливо задіювати міжпредметні зв'язки.

Досягненню проголошених цілей сприяє система запитань і завдань, орієнтація учня на самостійну, зокрема й проектно-дослідницьку, діяльність, виконання компетентнісно зорієнтованих завдань.

Серед ознак компетентнісно зорієнтованих завдань ми виділяємо такі: моделювання життєвої ситуації; навчаючий характер; вихід за межі однієї освітньої галузі; завдання на пошук і розробку нових підходів до аналізу проблематики літературного твору через особистісну, соціальну чи пізнавальну зацікавленість (значущість).

Завдання у формі читацьких діалогів спонукають десятикласників до активної співпраці, а відповіді однокласників відіграють ключову роль: через взаємодію зі своїми однолітками учні мають можливість вийти за рамки первинної читацької реакції і взяти до уваги інші ідеї та інтерпретації, тим самим розширюючи власну точку зору. Читацька рефлексія допомагає визначити свою роль як читача. Замість єдиної інтерпретації літературного

твору учні вчаться визначати свій власний сенс, співвідносити проблеми літературного твору і власного життєвого досвіду.

Таким чином забезпечується реалізація вимог Національної стратегії розвитку освіти України: виховання людини інноваційного типу мислення та культури, формування кваліфікованого читача, здатного осмислювати процес читання як етап власної творчості та духовного розвитку.